PREMSA VALLENCA DEL SEGLE XIX: 7.- EL DEMOCRATICO (1886)

per Francesc Costas i Jové

EL DEMOCRATICO.- «Organo del Comité de la Unión republicano-democrática».- Des del número 4 ó 5. «Periódico republicano».

Oficines: Carrer Baldrich, 31. Mida de la caixa del text: 325 x 225 mm. Subscripció: Valls, trimestre 1'50 pts. Península 1'75 ptes. trimestre. En Ultramar i estranger s'augmentava el cost del correu. Impremta La Catalana. Capçalera tipogràfica. Castellà. Quatre planes de text a tres columnes. Disposava de molt pocs anuncis.

Setmanari creat més o menys dissimuladament, per a fins electorals al moment propici. Estava patrocinat per elements de l'ala dreta del Centre republicà local, els quals evolucionaven en un sentit més conservador, potser diríem millor en un aspecte més benvist d'un ample sector social del que llavors representava el vulgar *Cassinet*, que algun d'ells havia ajudat a fundar i on convivien diversos grups amb matisacions diferents. Eren els elements, no tots, que vestits amb americana, coll planxat i àdhuc amb algun títol acadèmic a la butxaca, sense llevar-se a cartes vistes l'etiqueta republicana –llavors aquesta ideologia tenia una significació molt diferent a l'actual–, feien la gara-gara al partit conservador i, més tard, votaven Salvador Canals per a diputat ministerial a Corts.

Figurava com a Director de la publicació –director de palla, naturalment, puix que en aquells temps això era molt corrent–, Josep Ballart, porter del Casino de la Unión Republicana Democrática. La secció de notícies anava a càrrec de Juli Sivilla i les campanyes polítiques, les sostenia el Mestre nacional Antoni Gilabert i Sol. També hi intervenia, poc o molt, el pro-

curador Francesc Colom i Ros, el qual més tard va ser secretari de l'Ajuntament vallenc, i n'era Administrador Juli Ferrussola i Font, oficial major que fou de la notaria del senyor Dasca i Boada. Juli Sivilla havia estat delineant de la Companyia del ferrocarril Valls-Barceloan. I acabades les obres, continuà residint a Valls bastants anys; com que era molt bon dibuixant, creà i dirigí una «Acadèmia Artistico-Industrial» que deixà un bon record.

El Democrático, es presentava com a republicà. Així ho deien els seus subtítols i uns mots que es llegeixen a l'editorial de presentació del periòdic en el número 1: «Somos republicanos, sí: pero republicanos de orden. Y por lo mismo que con la fe viva estamos por el gobierno del pueblo por el pueblo, abominamos también toda suerte de imposiciones y amenazas. Ni el despotismo de arriba, ni el despotismo de abajo». De curta durada, en el poc temps que es publicà fou un perfecte aliat de *El Eco de Valls* (*) secundant la campanya anticabestanyista d'aquest, i és segur que per això es va fundar. D'aquí ve que *La Veu de la Comarca* qualificava els dos periòdics de *germans bessons*.

L'Eco i *El Democrático* també coincidien en la seva mal dissimulada manca de catalanitat, i no ho dic pas en el sentit d'una política de partit, cosa que llavors tenia poc gruix, sinò en el de cooperació oberta i noble a la Renaixença espiritual catalana, la qual estava en els seus començos i ells demostraven prou que els feia basarda. Igualment coincidien en els atacs continuats a *La Veu de la Comarca*, periòdic vallenc que si bé ensenyava, des de poc temps d'ésser fundat, l'orella cabestanyista –per aquest motiu no eren censurables els atacs dels contraris–, de la seva profunda catalanitat en tots els ordres ningú no en podia dubtar, perquè era la bse de la seva existència. També anaven plegats en les apreciacions i comentaris elogiosos per al col·legi vallenc que dirigia l'Ignasi Ferré i Solé, menyspreant el de la Immaculada, que estava regit per mossèn Josep Cases i Vives.

El Democrático s'ocupà del Certamen literari organitzat per l'Ajuntament, celebrat el 26 de juny del 1886, del qual diu que «la concurrencia si no muy numerosa fue distinguida». En referir-se al discurs de Verdaguer, president del Jurat escriu: «pequeño discurso inaugural, que, en honor a la verdad y sin dejar de ser sorprendentemente bello, no estuvo, sin embargo, a la altura del autor de *La Atlántida* i de *Canigó*». Fa constar que guanyà la Flor natural Manuel Ribot i Serra, el qual elegí reina de la festa Assumpció Coll i de Romero. Ribot, a més de la Flor natural, guanyà un altre premi, i els altres autors distingits foren Joan B. Ferrer, Antoni Bori i Fontestà, Joan Martí, Francesc Martí i Dalmau, Alfons M. Parès, Pere Anton Torres, Antoni Ginelreda, Josep Martí i Eugeni Mata. De la composició d'aquest darrer en diu: «La composición de Eugenio Mata titulada «La moral del siglo» llamó justamente la atención de la concurrencia por la robustez de la versificación, buen gusto en las imágenes e importancia del asunto. Es un latiga-

(*) N.R.- Del mateix autor, *Premsa vallenca del segle XIX: 6.- El Eco de Valls, (1883-1891)*, a «Quaderns de Vilaniu», n.º 12, pàg. 47, 1987.

zo a la hombría de bien de muchos hipócritas. Ha sido declamado con maestria y buenos pulmones. Nuestro aplauso al Sr. Mata».

El dia 5 de setembre de 1886, al districte de Valls s'havien de celebrar eleccions per a cobrir la vacant de diputat provincial que havia deixat Gabriel Ballester, en ésser elegit diputat a Corts. S'hi presentaven dos candidats, el senyors Ignasi Ferrer i Solé i Josep Cabestany i Hernández. Tots dos es presentaven com a elements adictes al govern monàrquic, però la realitat ens deia que el primer pertanyia al partit liberal-conservador i l'altre al liberal a seques, i localment tots dos s'haurien tret els fetges per a úsdefruitar l'alcaldia vallenca de R.O. *El Democrático* fent honor i a la vegada acreditar la seva naixença electoral en el número 22 del 28 d'agost del 1886, recolza la candidatura del senyor Ferrer i en lloc preferent de la secció de *Noticies* publica aquesta nota «Ya que por la premura del tiempo y la carencia de organización política en muchos pueblos del distrito, no ha sido posible a nuestro partido presentar candidato propio en la próxima elección de diputados provinciales, los comités Posibilista y de coalición republicana de esta ciudad han creído conveniente por razones de localidad apoyar la candidatura de Don Ignacio Ferrer i Solé de honrado abolengo progresista, contra la del candidato oficial D. José Cabestany Hernández». Guanyà l'elecció Cabestany per 6.398 vots contra 2.020, de tot el districte, si bé, a Valls sol, Ferrer havia obtingut 673 vots i Cabestany 375.

EL DEMOCRÁTICO

PERIÓDICO REPUBLICANO

Se publica los Sábados por la tarde

PRECIOS DE SUSCRICIÓN	OFICINAS	PRECIOS DE INSERCIÓN
En esta capital, trimestre . . . . . 1'50 pts. Fuera de la Península . . . 1'75 " En Ultramar y extrangero se aumentará el coste del correo	CALLE DE BALDRICH, NÚM. 31 ENTRADA POR LA TRAVESÍA	Anuncios á precios convencionales. *Remitidos á medio real la línea.* Para los suscritores 50 por 100 de rebaja.

NO SE DEVOLVERÁ NINGUN ORIGINAL INSÉRTESE Ó NO

Año I. VALLS.—Sábado 8 de Mayo de 1886. Núm. 6.

CRÓNICA

—

Presidente del Congreso, D. Cristino Martos; presidente del Senado, el señor Marqués de la Habana.

He aquí dos personalidades, nebulosa la una y muy chica la otra, á quienes en la actualidad se destinan los mas elevados sitiales de nuestra representacion en Cortes.

Dícese que tales designaciones, y particularmente la del hombre de la *hoja de parra*, han producido algunos rozamientos entre los prohombres de la situación.

la estación de la via férrea á tiempo de tomar la del *humo*, á exigirle como caballeros cuentas de cierta *idem* electoral.

¡Soberbio! ¡Y que nos place la salida del regulillo de Lérida!

Vaya de esa guisa saldando sus cuentas el Sr. Sagasta, y dentro de poco los republicanos agradecidos hemos de levantarle estátuas. De talco, entendámonos.

Porque lo elemental es que, si aquellos preteridos tienen algun calor en sus venas, le cuenten á D. Mateo (a) Sagasta cuantas son cinco, que es lo mismo que mandarle con dirlo con *El Globo*, periódico) que se elevó en ésta en la tarde del último domingo llevando colgado de sus dos anillas al joven aereonauta Sr. Barraceta, navegó bien por espacio de catorce minutos y descendió luego *mejor*, recogiendo el chico buena cosecha de «hurras» y de cuartos, aunque no tantos como merecen su bravura, ligereza y gallardía.

Vale.

Perseverando el Ayuntamiento en el laudable deseo de fomentar el desarrollo de la in-

Comité republicano histórico
Presidente honorario
D. Emilio Cartelar

Presidente efectivo
D. Rafael Oller Pons
Vice-presidente 1º
D. Ramon Magriñá Mialet
2º
D. Antonio Monné Sanromà
Vocales
D. Ramon Barbat Cardany
D. José Carbó Mateu
D. Francisco Aymat Robusté
D. Ramon Rodon Bartra
D. Salvador Gimeno Rubio
D. Agustin Rodon Martí
Secretari 1º
D. Julio Ferrusola Font
2º
D. Eusebio Mialet Ferran

Comité de coalición republicana
Presidente honorario
D. Francisco Pi y Margall
D. Manuel Ruiz Zorrilla

Presidente efectivo
D. Joaquin Ferrater Llopis
Vice-presidente 1º
D. Felipe Guasch Saumell
2º
D. Francisco Yvisant Coler
Vocales
D. Rafael Bové Homs
D. Ramon Voltas Domingo
D. Antonio Pla Folguera
D. Pablo Yapiol Podi
D. Juan Pié Ballast
D. Francisco Dalmau Domenec
Secretario 1.º
D. Rafael Badia Grau
2º
D. Juan Mallorquí Vives

Aquestes llistes es publiquen en primera plana del número 5, que correspon al dissabte dia 1 de maig de 1886.

El Democrático publicà el seu primer número el dia 3 d'abril de 1886. No tingué vida llarga ni adeptes perquè el seu contingut era molt migrat com ocórrer sempre amb les publicacions de circumstàncies tals com un espai electoral. A més d'això, es retirà de les tasques periodístiques el seu director polític Antoni Gilabert i Sol, a causa de les injúries rebudes segons la premsa de l'època. Fora de Gilabert, ningú no va voler prendre les regnes del periòdic. Tot féu feix perquè desaparegués a finals del mes de setembre del mateix any 1886.

He vist una col·lecció de tal periòdic en què si bé, entremig, hi manquen tres números, va del número 1 al 23 aquest amb data 11 de setembre. *La Veu de la Comarca*, publica la nova de la desaparició de *El Democrático* en el número del 26 de setembre i s'expressa així: «Ha passat a millor vida un dels colegues *bessons*: *El Democrático*.- Ha mort, segons ell diu, sense màcula de pecat, pel qual de segur que disfruta del cel dels benaventurats». Això ens fa creure que, almenys es publicà encara, un altre número a més del 23, puix que en aquest no es diu res quant a la desaparició del setmanari.

Juli Sevilla també havia cessat «en la pequeña parte que en la redacción de *El Democrático* había tomado desde su fundación» com així consta en una carta d'aquell senyor datada el 19 d'agost, la qual es publica en el número 67, any IV de *El Eco de Valls*. Això tal vegada fou el cop de gràcia per a la desaparició del periòdic ràpidament.